

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) и член 38 став 5 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/2010, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15 и 145/15), министерот за образование и наука донесе Наставна програма по *француски јазик* (втор странски јазик) за II (втора) година на средното четиригодишно образование (гимназиско образование, уметничко образование, средно стручно образование).

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАСТАВНА
ПРОГРАМА

ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

II ГОДИНА

Скопје, септември 2015

Средно четиригодишно
образование

1. ВОВЕД

Интеграцијата во европските структури подразбира добро образовани кадри кои познаваат и говорат повеќе странски јазици. Нашето општество има за цел да го следи идеалот на Советот на Европа за мултилингвалност и мултикултура, според кој како минимум се подразбира добро познавање на два странски јазици.

Со изучување на францускиот јазик на учениците им се отвора можност да станат дел од големото семејство говорители на овој јазик кое се протега на сите пет континенти. Покрај англискиот, францускиот е единствениот јазик кој се изучува во сите земји во светот и истовремено е официјален и работен јазик на сите важни меѓународни институции и организации.

Современата настава по француски јазик е насочена кон усните и писмените комуникациски компетенции проширени со социокултурните и интеркултурните компетенции. Централно место во наставата зазема ученикот како субјект во наставниот процес, при што посебно внимание се обрнува на неговиот когнитивно-афективно-социјален развој, односно на развојот на неговата самостојност во учењето и стекнувањето стратегии на учење како основа на доживотно учење.

Предметот *француски јазик* (како втор странски јазик) е застапен во наставниот план за гимназиското образование и за уметничкото образование и како општообразовен предмет за средното стручно образование од прва до четврта година.

Предметот *француски јазик* во втората година на четиригодишното средно образование се изучува како втор странски јазик со 2 (два) часа неделно, односно 72 часа годишно и има статус на задолжителен предмет.

Појдовна основа при изготвувањето на наставната програма за II (втора) година во средното образование претставува следниов документи:

- *Заедничката европска референтна рамка за јазиците* (теориските основи и целите на современата настава по странски јазици и нивоата на компетенции за комуникативна употреба на странскиот јазик)¹.

¹ Како ориентација во однос на нивоата на јазични компетенции кои учениците би требало да ги постигнат на крајот од секоја година на средното образование се земаат насоките од *Заедничката европска референтна рамка за јазиците*, кои разликуваат вкупно шест нивоа на комуникативно користење на странскиот јазик:

- во подрачјето на елементарно ниво: A1 (подготвително ниво/niveau préparatoire) и A2 (основно ниво/niveau élémentaire);
- во подрачјето на самостојно користење на јазикот: ниво B1 (преодно ниво/niveau seuil) и B2 (самостојно ниво/indépendant);
- во подрачјето на компетентно користење на јазикот: ниво C1 (напредно ниво/niveau avancé) и C2 (највисоко ниво/niveau maîtrise).

Според сегашните услови за учење на францускиот јазик во Република Македонија, по 4 години настава (по завршувањето на IX одделение) учениците можат делумно да го постигнат нивото A2 (основно ниво). По првата година учење на францускиот јазик во средно образование може да се достигне нивото A2 (основно ниво), по втората година во средно образование може да се достигне нивото A2 + (зајакнато основно ниво), по третата година учење на францускиот јазик во средно образование може делумно да се достигне B1 (преодно ниво), а по осум години учење (по завршувањето на IV година), може целосно да се достигне B1 (преодно ниво). Постигнувањето на компетенциите во согласност со наведените нивоа ќе биде прикажано преку очекуваните резултати во сите наставни програми за средно образование (за I, II, III и IV година).

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ (од I до IV година)

- Да се стимулира изучувањето на францускиот јазик, да се развива интерес кон земјите во кои се зборува соодветниот јазик заради собирање информации од различни извори на тој јазик и развивање меѓукултурни врски;
- да се стимулира изучувањето на францускиот јазик, заради економскиот и бизнис интересите на Република Македонија и франкофонските земји.

Ученикот/ученичката:

- да се оспособи за комуникација со другите, да ја почитува многујазичноста и да ја збогатува општата и јазичната култура;
- да формира критички однос кон својата и туѓите култури и да се оспособува за почитување на разликите, човековите права, другите култури и традиции.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО II (ВТОРА) ГОДИНА

Ученикот/ученичката:

- да формира и да развие јазични, комуникативни, интеркултурни компетенции за изучување на втор странски јазик;
- да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик;
- да формира елементарни навики и умеења за слушање, говорење, читање и пишување преку изграден систем од знаења на јазични и реченички единици, фонетски, правописни, лексички и граматички поими;
- да развие способност за самостојно учење и самовреднување според *Заедничката европска референцијална рамка (Портфолио)*.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Во табелата што следува дадени се општите теми од коишто произлегуваат поединечните.

Колоната **Цели** покажува што треба да постигне ученикот/ученичката за да се стекне со четирите вештини на комуницирање.

Во колоната **Активности** предложени се низа можни активности кои упатуваат на начините со кои можат да се реализираат целите.

Оперативните цели од колоната што следува произлегуваат од општите цели и покажуваат со кои јазични, комуникативни, социо-културни, интеркултурни компетенции учениците треба да се стекнат за да можат да комуницираат на темите предвидени за оваа година на изучување на францускиот јазик. Тие служат како основа за дефинирање на стандардите при оценувањето.

Колоната **Содржини/Компоненти** содржи комуникативни функции, лексички единици, граматички и интеркултурни содржини и претставува отворен избор за реализација на предвидените цели и активности. Во согласност со можностите на учениците и условите за работа, наставникот има слобода да ја дополни или скрати колоната притоа водејќи сметка учениците да ги стекнат потребните компетенции според поставените стандарди на знаење.

Во колоната **Примери/Поими** прикажани се по неколку примери и поими за секој елемент од претходната колона (Содржини/Компоненти) кои на наставникот ќе му послужат како насока за реализација на оперативните цели.

ТЕМИ		
1. Релации со други лица 2. Слободно време 3. Животна средина 4. Комуникација		
Вештини	ЦЕЛИ	АКТИВНОСТИ
СЛУШАЊЕ	Ученикот/ученичката: ✓ да разбере и да реагира на многу едноставни упатства; ✓ да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот ако се зборува јасно и бавно; ✓ да издвои информации од краток едноставен слушнат текст на теми од непосреден интерес; ✓ да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; ✓ да распознава основни интонациски модели; ✓ да користи различни стратегии за разбирање при слушање.	• Remue-méninges; • вежби за асоцијации; • вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци врз основа на наслови, слики, звучни сигнали, интонација, невербални елементи итн.; • слушање аудио/видеоснимки и говор на наставникот • препознавање на значењето на пораката според интонацијата (радост, тага, страв, изненадување, воодушевување итн.); • идентификување на зборови, структури и изрази во контекст; • одговорање на прашања од типот <i>точно/неточно (vrai/faux)</i> или прашања со повеќечлен избор (QCM) во врска со слушнат текст; • подредување на дадените информации во табели; • подредување на зборови во реченица или текст; • вежби со користење пантомима; • поврзување слики со слушнат текст.

ЧИТАЊЕ	Ученикот/ученичката: ✓ глобално да разбере информативен текст придружен со визуелни документи; ✓ да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; ✓ да разбере често употребувани кратенки; ✓ да разбере кратко и едноставно неформално писмо; ✓ да разбере конкретни информации во огласи, натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти; ✓ да разбира и следи упатства за комуницирање по Интернет; ✓ да користи дополнителни стратегии за разбирање на непознат текст со помош на контекстот, илустративниот материјал или интернационалната лексика.	• Remue-méninges; • вежби на асоцијации; • вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци, врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови на текст; • поврзување текст/ови со слики; • вежби со идентификување на изрази во даден текст; • подредување зборови, реченици, пасуси, слики и сл., по логичен редослед; • пополнување празни места во текстови, табели и реченици; • одговорање на прашања од типот точно/неточно (vrai/faux) или прашања со повеќечлен избор (QCM) во врска со конкретен текст; • давање наслови на одредени делови од текст; • подредување на реченици и пасуси од краток и едноставен текст по логичен редослед.

ЗБОРУВАЊЕ	Ученикот/ученичката: ✓ да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; ✓ да има јасен изговор и покрај можноста од него да се побара да го повтори кажаното; ✓ да постави едноставни прашања/да одговори на едноставни прашања во врска со пријателски релации, опис на карактерни особини, слободно време и сл.; ✓ да учествува во разговор на теми од особен интерес користејќи често употребувани изрази и реченици; ✓ да даде краток и едноставен опис на лица, околина, настани и сл.; ✓ да искаже согласување, несогласување, забрана, дозвола употребувајќи едноставни изрази; ✓ да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување.	а) Говорна интеракција: • поставување и одговарање на прашања; • играње на улоги според дадени модели; • симулации на кратки дијалози; • подготовка и изведба на еднотинки; • учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот. б) Говорна продукција: • опишување и раскажување според слики, видеоматеријали и сл.; • продукција на кратки искази; • прераскажување на кратки едноставни текстови на познати теми; • вежби со користење пантомима и мимика; • различни игровни активности од типот: расипан телефон, бинго и сл.

ПИШУВАЊЕ	Ученикот/ученичката: ✓ да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот; ✓ да пишува зборови со приближна фонетска (но не секогаш и правописна) точност која одговара на неговиот устен вокабулар; ✓ да пополнува формулари; ✓ да пишува едноставно CV; ✓ да пишува кратки пораки, кратки неформални писма и разгледници; ✓ да пишува куси насочени состави во кои се опишуваат лица, места, минати настани и се искажуваат лични чувства, интереси, доживувања и искуства, употребувајќи едноставен вокабулар, кратки реченици и сврзниците како што се <i>et, mais, parce que</i>; ✓ да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик.	• Подредување зборови во слеана низа; • пишување по диктат; • пополнување формулари; • довршување реченици или краток текст; • пополнување текстови со испуштени зборови; • пишување пораки, кратки пријателски писма, разгледници, електронски пораки; • пишување краток едноставен состав (од 80-100 збора) според дадени слики, аудитивни или визуелни информации или насоки од наставникот; • подредување реченици и/или параграфи од даден текст; • самостојна и групна изработка на одделенски весник, постер или презентација.

Оперативни цели	Содржини/Компоненти	Примери/Поими
Ученикот/ученичката: ✓ да побара збор при разговор; ✓ да го опише својот карактер и оној на други лица; ✓ да искаже сопствени чувства: воодушевување, страв, надеж, тага; ✓ да раскаже патување и да искаже впечатоци од патување; ✓ да искаже свое мислење (согласување, несогласување); ✓ да опише посетени места;	А) Комуникативни функции <i>Барање збор при учество во разговор</i> <i>Опишување лица (карактерни особини)</i> <i>Искажување чувства</i> <i>Раскажување настани и искажување впечатоци од патување</i> <i>Искажување мислење</i> <i>Опишување места</i>	- Excusez-moi de vous interrompre, mais je voudrais dire que ... - Permettez-moi de dire ... - J'ai quelque chose à te/vous dire. - Il est sympathique/ drôle. - Au travail, je suis sérieuse, compétente, autoritaire. - Je suis ouverte et directe. - Je suis heureux de te rencontrer. - J'ai peur de tout ça. - J'espère qu'elle sera contente de ses vacances. -C'était le 16 juin. Il faisait très chaud. Nous avons visité la ville toute la journée. Au début,j'étais enthousiaste, mais à la fin, j'étais tres fatigué. - C'était génial, magnifique, extraordinaire, inoubliable. - D'après moi/ Selon moi/ Je pense que/ Je crois que ... -Tu as raison. -Bien sûr! -Je suis complètement d'accord. -Ce n'est pas vrai. - Mais si! Les places sont grandes, belles et toujours vivantes. Mais aussi, la ville est bruyante à cause des embouteillages.

✓ да искаже обврска (задолжение);	<i>Искажување обврска</i>	- Tu dois acheter du pain. - Il est obligatoire d'écrire ce devoir. - N'oubliez pas de lui envoyer un message.
✓ да искаже забрана;	<i>Искажување забрана</i>	- C'est/Il est interdit de prendre des photos dans ce musée.
✓ да состави едноставно CV.	<i>Составување CV</i>	-Travail sur la structure d'un CV
Б) Лексички единици во рамките на предложените теми		
1. <u>Релации со други лица</u>		
<i>Занимања</i>	<i>Карактерни особини</i>	-une candidature, un contrat, une compétence, un diplôme, des études, une expérience, une formation, un chômeur -un commerçant, un avocat, un footballeur, un concierge, un vendeur, un assistant, un secrétaire, un chauffeur, un jardinier
<i>Пријателски врски</i>	<i>Чувства: задоволство, страв, надеж, тага</i>	-ouvert, sociable, directe, joyeux, drôle, timide, fermé, calme, généreux, amical, collaborateur, sérieux -une amitié, une relation amicale, un meilleur ami, faire connaissance, se faire des amis
<i>Чувства: задоволство, страв, надеж, тага</i>	<i>Слободно време</i>	-l'enthousiasme, la certitude, la joie, la peur, l'espoir, la tristesse
<i>Културни настани</i>	<i>-концерти, театарски претстави, комедии, циркус</i>	-un cirque, une comédie, un concert, une danse, une pièce de théâtre, une salle, un public, un rôle, une scène -un musicien, un chanteur, un groupe, un comédien, un danseur, un acteur, un acrobate

	<i>Патување</i> 3. Животна средина <i>Растителен свет</i> <i>Животински свет</i> <i>Екологија</i> 4. Комуникација <i>Телефон</i> <i>Интернет</i> В) Граматички содржини Повторување и продлабочување на: Фонетски содржини (ритам, акцент и интонација)	-les genres de musique: jazz, rock, pop, rap -les vacances: sportives, culturelles -la description d'un voyage: le décor, les personnages, les actions -les lieux: la montagne, la campagne, la mer, les villes touristiques -la description des lieux: calme, bruyant, vivant, sombre, clair, naturel - la flore, une plante, une fleur, un arbre, un sapin, un chêne -la faune, les animaux sauvages, un zèbre, un éléphant, un lion, un singe, les animaux domestiques, un cheval, un mouton, une vache - l'environnement, l'écologie, la protection, les préventions, les déchets, le recyclage -un menu principal, un message d'accueil, un répondeur, une touche -annuler, archiver, confirmer, enregistrer, décrocher, raccrocher, taper -un site, un mail, un courriel, un chat, une abréviation, un logiciel. -télécharger, copier, coller, ... Exercices phonétiques : exercices d'écoute, de discrimination, de répétition, de prononciation. Entraînement à reproduire des rythmes, des schémas mélodiques, à imiter des intonations expressives; Il faut continuer à travailler sur des sons difficiles pour les apprenants (les nasales, le [y] , le [ø] , ...)

	Adjectif - qualificatif (place, accord, comparatif, superlatif) - possessif - démonstratif - indéfini: <i>tout, chaque, plusieurs, aucun, quelques</i> Pronom - pronoms personnels (COD, COI) - pronoms adverbiaux (en, y) - pronoms relatifs simples (qui, que, quoi, où, dont) - possessifs - démonstratifs - interrogatifs - indéfinis (<i>personne, jamais, rien</i>) Verbe - présent, passé composé, imparfait, passé récent, futur simple, futur proche - impératif - conditionnel présent (forme de politesse, verbes fréquents)	- C'est une <i>belle</i> fille. Philippe est <i>le meilleur</i> candidat au concours. Elle est <i>aussi</i> courageuse <i>que</i> moi. - Elle habite dans son <i>nouvel</i> appartement. - C'est <i>sa</i> famille. - Qui est <i>cette</i> femme sur la photo? - Il consulte sa boîte de réception <i>tous</i> les soirs. <i>Chaque</i> jour, je vais à l'école. - Je <i>l'</i>ai vu aujourd'hui à l'école. - Cette chanson <i>me</i> plaît. - J'<i>y</i> vais demain. Des pommes, il <i>en</i> achète deux kilos. - C'est le livre <i>que</i> j'adore et <i>qui</i> me fait heureux. - C'est le café <i>où</i> je vais avec mes amis. - Tu vois cette maison ? C'est <i>la mienne</i>. - <i>Lesquelles</i> de ces jupes vous plaisent? <i>Celles-ci</i> ou <i>celles-là</i>? - Je ne vois <i>personne</i>. Il n'y a <i>rien</i> dans mon sac. - Je n'ai <i>jamais</i> vu son frère. - <i>J'ai</i> visité Marseille, <i>c'était</i> magnifique. <i>J'adore</i> cette ville. - L'année prochaine j'<i>y</i> <i>reviendrai</i>. - <i>N'attendez pas ! Allez !</i> - Je <i>voudrais</i> bien partir avec lui.

Ученикот/ученичката:	Phrase - positive/ négative/ interrogative Propositions subordonnées - conditionnelle (si+ présent/ futur simple) - de temps - de cause Le discours rapporté au présent (complétives, interrogatives) Г) Интеркултурни содржини: La francophonie Les loisirs Voyage, musique, spectacle La publicité	- Elle arrive dans cinq minutes. Vous n'irez pas avec lui. Arrive-t-il de l'école? -Si tu <i>veux</i>, je <i>viendrai</i> avec toi. -Quand je suis allé au Canada, petit à petit, je me suis habitué au climat. À la fin, j'étais heureux d'avoir fait ce voyage. - Elle ne va pas à l'école <i>parce qu'elle est malade</i>. - Elle lui dit qu'elle viendra dans une heure. - Il demande si c'est Monique qui travaille comme secrétaire. Les pays francophones, les fêtes, la cuisine, spécialités. Les loisirs des jeunes en France et en Macédoine. Musiciens, groupes, chanteurs et acteurs francophones très connus Événements culturels et festivals de musique dans les pays francophones. Affiches publicitaires La publicité à la télévision française

• да развие позитивен став не само кон сопствениот културен идентитет, туку и почит кон другите култури; • да развие љубопитност и интерес кон другите култури; • да ги сфати комплексноста и значењето на изучувањето на културата како и на предизвиците кои произлегуваат од живеењето во мултиетничка средина; • да развие вештини за воочување на културните сличности и разлики и критичко преиспитување на културните стереотипи како основа за развивање на меѓукултурна толеранција и разбирање.	<i>Les annonces</i> <i>L'environnement</i>	Annonce (immobilière, de récréation, de cours, de travail, de services) Parcs naturels, vêtements "bio"

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Целта на овие дидактички препораки е да му/ѝ помогнат на наставникот/наставничката да ги постигне поставените цели применувајќи во наставата најнови сознанија од подрачјето на дидактиката и методиката на наставата по странски јазици, педагогија и психологија, т.е. позитивни домашни и странски искуства поврзани со наставата и учењето на францускиот јазик, но притоа да не ја ограничува неговата/нејзината креативност.

Во планирањето на наставата за втора година земени се предвид содржините во наставните програми по другите предмети кои се изучуваат во втора година, односно почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување по однос на целите и содржините со акцент на интегрирано поврзување со содржини од мајчиниот јазик.

Фокус на внимание на современата настава е ученикот/ученичката и процесот на учење. Треба да се почитува возраста, потребите, интересите на учениците. Наставникот не е повеќе единствен извор на знаења и информации и неговата улога не е само пренесување на знаења. Неговата улога е да ги поттикнува учениците да користат и други извори на знаења и информации и да ги учи како да учат.

При изборот на активностите треба да се води сметка за диференцијацијата и разновидноста. Треба да се одберат или адаптираат активности кои би одговарале на различни стилови на учење (визуелен, аудитивен, кинестетички); различните видови интелигенција (вербална-лингвистичка, математичко-логичка, музичко-ритмичка, визуелно просторна и други), како и на нивоата на знаењата на учениците.

Треба да се има предвид дека менувањето на различни форми на работа во наставата (фронтална, индивидуална и работа во парови и групи, истражувачка работа, работилници), како и менувањето на пократки и подолги, побучни и потивки активности, периоди на сконцентрирано внимание и опуштање на учениците за време на часот, ја подобруваат мотивацијата за учење.

Наставата по француски јазик се заснова на холистичко учење кое ги опфаќа когнитивните, афективните и моторните аспекти на учениците, односно наставникот ќе ги интегрира различните компоненти со што јазикот ќе се учи на функционален начин.

Согласно горенаведеното, по странски јазик не можат да се издвојат, односно не е можно да се планира бројот на часови по одделни компоненти.

Наставата за оваа возрасна група се ориентира на когнитивното учење со зголемено објаснување на јазичните структури со свесна примена на јазичните структури во контекст и постапно воведување на граматичкиот метајазик. Во овој период се настојува воедначено да се развиваат говорната и писмената комуникација. Тоа значи дека се обрнува подеднакво внимание на сите јазични вештини: слушање и читање со разбирање, говорење како од аспект на говорна интеракција, така и од аспект на говорна продукција, како и компонентата „Пишување“.

Наставникот треба да ја поттикнува и развива автономијата на учениците преку активности и задачи кои ги оспособуваат учениците да ја преземат одговорноста за своето сопствено учење и знаењето кое го стекнуваат во формален контекст на учење (во училница) и да го користат надвор од неа. Од ова произлегува дека на часовите по француски јазик се стекнуваат основни јазични и социопрагматични знаења и знаења кои се врзани со самиот процес на учење.

Од сето наведено произлегува дека наставникот треба да ги учи учениците како полесно и побрзо да учат, како да го сочуваат наученото и како да го користат знаењето во нови ситуации, надвор од училницата. Наставникот треба да ги запознава учениците со целите и содржините на активностите/задачите/материјалите и стратегиите на учење кои тие ги применуваат на повисоките нивоа на учење.

Од наставникот се очекува да ги учи учениците да развиваат и применуваат стратегии на успешно учење.

Наставни средства:

- комплет од одобрен учебнички систем;
- пакет прирачен материјал за наставникот (флешкарти, постери и друго);
- ЦД плејери, ЦД со снимени текстови, песни и слични материјали; компјутер со соодветен софтвер; CD-ROM, TV со DVD;
- други извори на учење во непосредна околина – предмети, нагледни средства, во просторијата каде се изучува францускиот јазик;
- ЛЦД проектор;
- интерактивна табла;
- Интернет пристап, образовни софтвери;
- речници, списанија за наставникот и учениците.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показатели за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите ученици и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Многу е важно при постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, тие постапки да не се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците не треба посебно да се издвојуваат од групата при проверката на усното јазично реагирање.

Важно е поголем акцент да се стави на позитивните аспекти на напредокот на учениците, т.е. на она што ученикот го знае, а не она што не го знае. Важно е секој напредок да се награди соодветно, бидејќи на учениците им е потребна повратна информација за остварениот успех, што може да биде усна и писмена пофалба или позитивна реакција изразена на невербален или вербален начин.

Оценувањето на постигањата на учениците треба да биде транспарентно и согласно нивоата од Блумовата таксономија. Учениците треба однапред да бидат запознаени со критериумите и начинот на оценување.

Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Ученикот треба да биде вреднуван со 8 оценки во текот на учебната година (4 оценки во првото и 4 во второто полугодие). Од вкупно 8 оценки, 4 ќе се базираат на писмени проверки, а другите 4 ќе се базираат на усни, комуникативни проверки и индивидуални и групни изработки на проекти. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште на почетокот од учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од писмените работи/тестови, оценките од усното искажување/активност на час, изработка на домашни работи, изработка на презентации, проектни задачи, учество во проекти. Со цел на родителите да им се овозможи увид во напредувањето на нивните деца и во нивниот процес на учење пожелно е да се воведат *Европското јазично портфолио*. Портфолиото на учениците им помага учењето да го сфатат како процес на стекнување знаења и вештини во кои тие се активни учесници. Притоа ги поттикнува на размислување за успешните стратегии на учење, за проценка на постигнатите знаења и вештини, како и за индивидуалните желби и планови за напредување во изучувањето на странскиот јазик.

На крајот на втора година учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.

7. СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ

Стандардите за оценување треба да произлегуваат од поставените цели и очекуваните исходи.

При составувањето на стандардите за оценување треба да се користат формулации од листата на активни глаголи со кои би требало да се дефинираат целите според нивоата од Блумовата таксономија. Глаголот укажува на очекуваните исходи од учењето и директно произлегува од конкретните цели во наставата. Сакаме да напоменеме дека и покрај тоа што еден ист глагол може да се појави во различни нивоа на знаење, постои разлика во користењето на тој глагол. Таа разлика произлегува од дефиницијата на даденото ниво, што укажува на тоа дека глаголите треба да се гледаат во контекст на нивото на знаење што го илустрираат.

Следуваат табели на стандарди на оценување кои на наставникот можат да му помогнат при одредување на нивоата на знаења и вештини на учениците од втора година на средното образование.

Тема: Релации со други лица	
Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	• Препознава чувства според интонацијата на гласот; • разликува учтиво од неформално обраќање; • препознава и именува поими за карактерни особини на лица; • препознава мислење во потврдна и/или негативна форма; • препознава поими за искажување чувства, забрани и /или дозволи; • препознава и именува поими поврзани со темата: Пријателски врски; • препознава составни елементи од кратка биографија.
РАЗБИРАЊЕ	• Разбира глобално краток слушнат и/или пишан текст во кој се опишуваат лица; • разбира невербални елементи во комуникацијата со други луѓе; • дефинира поими што означуваат различни професии; • поврзува слики со текст, слушнат или прочитан, во кој се опишуваат карактерни особини; • поврзува слики со соодветните поими што означуваат професии.
	• Употребува новоусвоени изрази и поими при играње по улоги во нови ситуации на разменување информации; • бара збор при разговор, применувајќи ги новите поими и изрази;

ПРИМЕНА	• зборува за своите чувства и односи со пријателите применувајќи ги новоусвоените изрази и поими; • ги опишува, усно и во краток насочен состав, своите карактерни особини и карактерот на други лица; • искажува обврска, задолжение.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	• Издвојува информации од краток слушнат текст; • пополнува и пишува лична кратка биографија; • донесува заклучоци врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови на текст.

Тема: СЛОБОДНО ВРЕМЕ	
Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	• Препознава поими од културата, музиката, патувањата при усна комуникација; • именува поими што се користат за опишување на места; • именува поими кои означуваат видови културни настани, уметници, видови музика.
РАЗБИРАЊЕ	• Разбира глобално слушнат и/или пишан текст поврзан со темата: Слободно време; • разбира невербални елементи во комуникацијата; • ги разбира прашањата од соговорникот на тема: Слободно време; • со свои зборови кажува или парафразира основни информации од кус текст на тема: Слободно време; • ги разбира клучните поими од реклами и огласи; • поврзува слики со соодветните описи на места во слушнат и пишан текст.
ПРИМЕНА	• Игра по улоги во ситуација на патување, впечатоци од патување применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; • применува ,усно и во кратки неформални писма и разгледници, новоусвоени основни изрази и поими при раскажување на едно свое патување; • опишува, усно и во кратки неформални писма и разгледници, посетени места; • решава вежби со дополнување во нови контексти.
	• Издвојува информации од краток едноставен слушнат и/или пишан текст поврзан со темата: Слободно време; • пишува кратки пораки во кои поканува/прифаќа или одбива покана за одење на културен настан;

АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	• раскажува, усно и во кратки неформални писма и разгледници, впечатоци од патување; • селектира информации од краток текст за место, време и од опис на патувањето; • издвојува добри и лоши моменти од едно патување од краток слушнат и/или пишан текст; • донесува заклучоци за тема: Слободно време, врз основа на наслови, илустрации, фотографии; • донесува заклучоци за позитивни или негативни искуства од патување од слушнат или пишан текст; • селектира информации од краток текст од плакат, брошура, реклама и сл.; • донесува заклучоци за карактеристиките на местата за одмор, врз основа на наслови на текстови, илустрации и фотографии.

Тема: ЖИВОТНА СРЕДИНА	
Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	• Препознава тема на опис на животната средина при усно изразување на соговорникот; • препознава поими од природата во усна и писмена комуникација и изразување; • именува поими од животната средина, растителниот и животинскиот свет, екологијата.
РАЗБИРАЊЕ	• Разбира глобално краток слушнат и пишан текст со опис на пејзажи; • разбира невербални елементи во комуникацијата со кои се даваат упатства за однесување во природата и нејзина заштита; • објаснува поими од животната средина, растителен и животински свет, екологија; • поврзува описи со соодветните слики на пејзажи.
ПРИМЕНА	• Употребува новоусвоени изрази од темата за природата при опис на пејзажи, на растителен и животински свет при усно и писмено изразување; • пополнува краток текст со новоусвоени поими и изрази поврзани со темата: Животна средина.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	• Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; • пишува пано за забрана; • пишува едноставно упатство за однесување во природа; • пишува краток едноставен текст со опис на животната средина; • класифицира, во табела, позитивни од негативни примери на однесување во природата; • дава лично мислење за заштита на животната средина во усна и писмена форма.

Тема: КОМУНИКАЦИЈА	
Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	• Ги препознава најчесто употребуваните поими од комуникацијата по телефон и преку Интернет; • ги именува најчесто употребуваните поими од комуникацијата по телефон и преку Интернет.
РАЗБИРАЊЕ	• Разбира глобално упатство за основните операции при користењето на компјутер и Интернет; • ги разбира основните поими што се употребуваат при работењето со компјутер; • го објаснува значењето на најчесто употребуваните поими од комуникацијата по телефон и преку Интернет.
ПРИМЕНА	• Употребува кратенки при пишување електронски пораки и СМС на француски јазик; • решава вежби со дополнување на текст со најчесто употребуваните поими што се користат при комуникацијата преку Интернет и по телефон; • пишува кратка порака применувајќи ги новоусвоените поими за користење на телефон, компјутер и Интернет.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	• Издвојува информации од едноставен текст поврзан со темата: Комуникација; • ги класифицира поимите што се употребуваат при работењето со компјутер и во комуникацијата преку Интернет и телефон; • споредува поими од францускиот јазик и од мајчиниот јазик, поврзани со работењето на компјутер и со Интернетот.

8. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на нормативот за простор донесен од страна на министерот за образование и наука.

Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за втора година треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за втора година на средното образование.

Се препорачува, заради полесен визуелен контакт помеѓу учениците, за да слушнат подобро што се зборува и најоддалечениот ученик да има преглед на училницата, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата П, како и преместување и групирање на столчињата по потреба (при работа во групи).

9. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Ученикот/ученичката:

- го разбира значењето на лексичките единици предвидени за усвојување согласно барањата на наставната програма и истите може да ги репродуцира и употребува во соодветни говорни ситуации;
- разбира куси искази и текстови со позната и помалку позната тематика (глобално и селективно);
- комуницира во едноставни и посложени задачи кои бараат размена на информации на познати теми и активности;
- опишува, се искажува користејќи фрази и едноставни искази со цел да искаже сопствени искуства, ставови и мислења, притоа користејќи едноставен јазик и граматички структури согласно барањата на наставната програма;
- чита и идентификува конкретни информации во даден текст и глобално разбира куси наративни текстови;
- пишува куси насочени дескриптивни и наративни состави (кратка порака, писмо, опис, честитка), со правилна примена на интерпункциските знаци;
- има информации од културата на земјите со француски говорен јазик и други франкофонски земји;
- користи ИКТ во содржини од предметот.

10. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

- Завршени студии по француски јазик и литература – наставна насока, VII¹ степен или стекнати 240 ЕКТС.
- Завршени студии по француски јазик и книжевност, VII¹ степен или стекнати 240 ЕКТС.
- Завршени студии по француски јазик и литература – друга насока, VII¹ степен или стекнати 240 ЕКТС, и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи.

11. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: **1.9.2016 година**

12. ПОТПИС И ДАТУМ НА УТВРДУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по предметот *француски јазик* (втор странски јазик) за учениците од II (втора) година на средното четиригодишно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Арх. бр. 12-522/1
18.1.2016

Министер

Abdilaqim Ademi

Изготвил: работна група, координатор, Кети Димковска, советник
Контролирал: Трајче Ѓорѓијевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор